

Saatids- og Saamængdeforsøg med Havre.

37. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Disse Forsøg, som er udførte ved Statens Forsøgsstationer i Askov, Lyngby, Tystofte og Vester Hassing, blev paabegyndte i Foraaret 1896 og afsluttede i Sommeren 1903. Beretningen er affattet af Forsøgsleder *A. J. Hansen*, Tylstrup, under Medvirkning af Assistent *N. Thyssen*.

Bestyrerne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

At Saatiden for Havre som for de andre Kornarter ikke er uden Betydning for Udbyttet, er vel alle klare over; men Anskuelserne med Hensyn til den mest passende Saatid er meget delte og gaar vistnok nærmest i Retning af, at den heldigste Saatid vanskelig lader sig træffe.

Det kunde ogsaa synes ret rimeligt, at Vejrliget — saa forskelligt, som det ytrer sig, fra Aar til andet og fra den ene Landsdel til den anden — vilde have en saa indgribende Indflydelse, at der næppe lod sig udlede noget bestemt og almengyldigt angaaende Saatidens Indflydelse paa Afgrødens Udvikling under Væksten. Det ligger nær at antage, at den Saatid, som viser sig heldigst i et fugtigt og koldt Aar, vil være mindre heldig i et tørt og varmt. Det har været Saatidsforsøgenes Opgave at bringe Klarhed over disse Forhold.

I Praksis er det Regel, at Saamængden er noget forskellig, eftersom der saas tidligt eller sent. Af denne Grund og for i

Tabel 1. Oversigt over Sommermaanedernes Varme
Hassing

	April				Maj				Juni			
	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing
Middelvarme												
1896	5.4	5.6	5.9	5.4	10.5	11.8	11.4	10.9	16.2	18.0	17.9	16.4
1897	5.0	5.8	6.2	5.1	10.5	11.2	11.3	10.9	15.8	16.6	16.6	16.0
1898	5.0	4.4	4.9	4.4	8.8	9.8	9.9	9.1	13.9	14.2	14.3	13.9
1899	5.4	6.2	5.9	5.1	10.2	11.1	11.1	9.7	14.3	14.5	14.6	14.4
1900	4.5	4.8	5.0	4.1	9.4	9.5	9.7	8.8	14.5	15.5	15.7	15.2
1901	6.2	6.0	6.3	6.1	11.5	12.0	11.9	11.8	13.5	14.4	14.6	13.5
1902	4.9	4.2	4.8	4.5	8.1	8.2	8.8	7.8	14.4	14.4	15.0	14.8
1903	4.4	4.2	4.7	4.4	11.8	11.9	12.0	11.2	13.9	15.2	15.3	14.1
Middel	5.1	5.2	5.5	4.9	10.1	10.6	10.8	10.0	14.5	15.4	15.5	14.7
Nedbør												
1896	34.8	37.5	30.0	39.1	20.0	25.0	18.0	32.0	23.0	30.0	11.0	28.0
1897	35.4	37.5	34.6	32.1	72.0	47.0	83.0	63.0	17.0	36.0	44.0	24.0
1898	24.0	40.5	39.1	40.8	90.0	96.0	94.0	104.0	118.0	110.0	117.0	67.0
1899	65.2	57.1	31.6	59.5	50.5	13.9	25.6	33.9	5.4	13.7	8.5	6.4
1900	73.7	31.3	32.6	36.1	39.9	21.0	21.8	44.1	58.2	29.4	108.0	54.3
1901	53.5	57.4	48.9	35.6	35.4	36.4	20.0	57.0	58.1	127.6	88.5	68.0
1902	25.2	22.3	15.8	28.4	99.3	86.6	59.8	48.9	68.2	43.3	33.2	40.0
1903	66.4	113.2	46.2	47.4	47.9	12.6	15.1	53.2	56.3	56.2	32.1	43.8
Middel	47.3	49.6	34.9	40.0	56.9	42.8	42.1	54.5	50.5	55.8	55.3	41.4

det hele taget at fremskaffe Oplysninger med Hensyn til den mest passende Saamængde, omfatter Forsøgene tillige forskellige Saamængder.

I det praktiske Brug vil der ofte være Forhold, som til en vis Grad bliver bestemmende for Saatiden; der maa bl. a. tages Hensyn til Jordens Beskaffenhed og Arbejdets Overkommelighed.

Paa bindende, mindre vel afvandede Jorder er der ikke meget at stille op med Saatiden. Saadanne Jorder bliver — særlig i fugtige Foraar — meget sent tjenlige til Saaning, og naar dette Tidspunkt indtræffer, maa de besaas hurtigst muligt.

Paa nogenlunde rene og vel afvandede Jorder samt paa

og Nedbør ved Askov, Lyngby, Tystofte og Vester
1896—1903.

Juli				August				September				Middel			
Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing
i Celsius °.															
16.7	18.3	18.5	17.2	14.4	15.6	15.8	14.0	11.0	12.6	13.2	12.2	12.5	13.0	13.0	13.0
15.2	16.2	16.4	16.0	16.7	17.7	17.9	16.8	11.3	11.9	12.5	11.2	12.4	13.2	13.5	12.7
13.0	13.0	14.2	13.5	15.6	15.7	16.2	14.7	12.6	13.2	13.4	12.9	11.3	11.8	12.2	11.3
16.7	18.7	18.4	17.8	14.9	16.0	16.6	15.6	11.6	12.1	13.0	11.4	12.2	13.2	13.3	12.3
16.5	17.4	17.9	15.9	15.3	16.0	16.6	15.7	12.5	13.3	13.4	12.1	12.1	12.0	13.1	12.0
17.8	19.8	19.3	18.1	16.0	17.3	17.5	16.3	13.4	13.4	13.5	12.9	13.1	13.0	13.9	13.1
13.5	14.6	15.4	13.4	12.7	12.9	13.5	12.8	10.7	10.8	11.3	10.1	10.7	10.9	11.5	10.5
14.0	16.0	16.3	15.2	13.4	13.0	14.4	13.7	12.3	12.2	12.5	12.0	11.8	12.2	12.4	11.8
15.5	16.8	17.1	15.9	14.0	15.8	16.1	15.1	12.0	12.4	12.9	11.0	12.0	12.7	12.9	12.1
i Millimeter.												Tilsammen			
20.0	34.0	20.0	24.0	73.0	78.0	55.0	67.0	141.0	104.0	77.0	88.0	311.8	308.5	211.0	278.1
97.0	132.0	106.0	73.0	145.0	64.0	68.0	122.0	97.0	102.0	73.0	38.0	463.4	418.5	408.6	352.1
68.0	69.0	45.0	41.0	71.0	43.0	44.0	99.0	59.0	71.0	27.0	43.0	430.0	429.5	366.1	394.8
70.5	21.8	28.8	45.6	23.0	16.3	22.0	11.5	141.1	74.5	69.0	68.4	347.3	177.3	186.7	225.3
38.1	95.0	96.4	63.8	64.5	64.4	66.0	78.3	74.7	48.0	46.0	46.1	349.1	289.1	370.8	323.2
37.4	37.0	35.3	12.8	33.0	53.0	47.6	51.6	10.8	38.5	19.0	32.6	228.2	351.4	260.2	257.1
48.2	56.4	29.6	76.5	133.3	69.6	111.7	110.4	52.0	33.1	29.3	29.5	426.2	311.3	284.9	333.7
171.2	55.4	69.0	87.1	126.4	97.6	93.4	116.0	67.6	65.5	45.8	66.5	535.8	400.4	301.6	414.0
68.8	62.7	53.8	52.0	83.7	60.8	63.5	82.0	80.4	67.1	48.5	51.5	391.6	338.3	298.1	322.3

alle høje, sunde Jorder er man mere Herre over Saatiden. Paa saadanne Jorder foregaar Saaningen i Praksis fra først i April til henad Midten af Maj Maaned, undertiden endogsaa ud over disse Tidsgrænser. Grunden til, at Saatiden udstrækkes over et saa langt Tidsrum, kan være praktiske Vanskeligheder og vekslende Vejrlig, men i mange Tilfælde skyldes det formentlig manglende Kendskab til Saatidens Betydning.

Det er fortrinsvis Jorder af sidstnævnte Art, Forsøgene tager Sigte paa, og kun paa disse vil Resultaterne kunne anvendes.

Forsøgene er udførte paa god lermuldet Jord ved Tystofte, paa lettere lermuldede Jorder ved Lyngby og Askov og paa sandmuldede Jorder ved Askov og Vester Hassing, altsaa un-

der ret forskellige Klimaforhold og paa Jorder af meget forskellig Beskaffenhed og Beliggenhed, men alle vel afvandede.

Angaaende Nedbørs- og Varmeforholdene i de paagældende 8 Forsøgsaar henvises til Tabel 1.

Paa alle Stationer er Havren dyrket i vel behandlet og nogenlunde ren Jord, men i øvrigt er Dyrkningsvilkaarene noget forskellige.

Ved Lyngby er Havren dyrket i ugødet eller svagt gødet Jord, de fleste Aar med staldgødede Kartofler som Forfrugt; enkelte Aar har Forfrugten været Ærter.

Ved Tystofte er der som Regel ikke gødet til Havren; kun i 1901 og 1902 er der gødet med Superfosfat. Forfrugten har som Regel været Hvede, gødet med Staldgødning.

Lermarken i Askov er gødet til Havre med Staldgødning. Forfrugten har været Runkelroer gødet med Staldgødning.

Paa Sandmarken i Askov er Havren gødet med Kunstgødning eller Staldgødning. Forfrugten har været vekslende fra Aar til andet.

Vester Hassing Sandmark er gødet med 20,000 Pd. Staldgødning pr. Td. Ld. til Havren. Forfrugten har været Bælgæd.

Havren er bredsaaet og som Regel dækket ved Nedpløjning med den lille, amerikanske Haandplov (Fire fly).

Saeningen er foretaget til følgende Tider: 5., 15. og 25. April, 5. og 15. Maj.

Enkelte Aar, naar Vinteren har holdt længe ved, eller naar Fugtighedsforholdene har vanskeliggjort Behandlingen, særlig af de lermuldede Jorder, har det været nødvendigt at foretage 1. Saaning noget senere. De andre Saatider er da i Reglen skudte et tilsvarende Antal Dage tilbage.

Af Pladshensyn har det været nødvendigt at foretage Forsøget med ganske faa Sorter. Ved Tystofte og Lyngby er benyttet Dansk Havre samt i nogle Aar tillige Beseler- og Gul flandersk Havre. Paa de jydsk Stationer er benyttet Dansk Havre og den i Jylland ret udbredte Graa Havre.

Disse Havresorter har ved hver Saatid været udsaaede med følgende Udsædsmængder:

Dansk, Beseler- og Gul flandersk Havre: 140, 175, 210 og 245 Pd. pr. Td. Ld., Graa Havre: 120, 150, 180 og 210 Pd. pr. Td. Ld.

Hovedresultaterne af Saatidsforsøgene er opførte i Tabel 2. Denne er fremkommen ved at beregne Gennemsnitsudbyttet for hver Saatid for alle de paagældende Aar.

Det vil heraf ses, at den bedste Saatid for Lyngby og Tystofte falder først i April. Kærneudbyttet er størst efter 1. Saatid begge Steder. Det daler lidt ved de to følgende Saatider. Ved 4. Saatid, som falder først i Maj Maaned, gaar Kærneudbyttet derimod stærkt ned. Og denne Nedgang i Kærneudbyttet fortsætter sig ved sidste Saatid midt i Maj. Ved Tystofte er Halmudbyttet ligeledes aftagende med Saatiderne i Mod-sætning til Lyngby og de andre Stationer, hvor Halmudbyttet er størst ved de sildige Saatider.

Tabel 2. Middeludbytte i Centner pr. Td. Ld. af Havre, saæet til forskellig Tid i Aarene 1896—1903.

Havresort	Saadato	Askov Lermark		Askov Sandmark		V. Hassing Sandmark	
		Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
Graa Havre	5. April	27.4	38.3	14.3	19.4	19.5	23.4
	15. —	27.7	43.3	14.2	18.0	17.5	23.4
	25. —	28.8	45.0	13.5	19.7	17.6	26.1
	5. Maj	25.2	46.0	13.5	21.7	19.2	29.8
	15. —	20.8	46.2	12.0	25.2	15.9	31.2
Dansk Havre	5. April	27.3	38.7	13.3	15.0	17.0	20.0
	15. —	27.0	43.6	12.9	15.8	15.9	19.7
	25. —	28.2	42.9	13.3	16.2	15.8	21.7
	5. Maj	25.3	42.5	13.6	17.7	16.3	23.2
	15. —	22.0	43.1	13.0	18.7	15.1	24.5
		Lyngby		Tystofte			
Dansk, Beseler- og Gul flandersk Havre	5. April	27.1	35.8	31.9	44.8		
	15. —	26.3	37.0	31.8	44.7		
	25. —	26.4	38.0	31.4	44.2		
	5. Maj	22.8	38.1	29.5	43.7		
	15. —	20.2	39.4	27.1	43.8		

For Askov Lermark har de tre Saatider i April givet et noget nær lige stort Udbytte, men dette er dog her størst ved 3. Saatid. Udbyttet efter 4. og 5. Saatid er ganske svarende til Udbyttet ved de tilsvarende Saatider for Tystofte

og Lyngby, idet Kærneudbyttet gaar meget stærkt ned baade for Dansk og Graa Havre.

Tabel 3. Middeludbytte i Centner pr. Td. Ld. af Havre, saaret til forskellig Tid i Aarene 1896—1903.

Saadato	5. April		15. April		25. April		5. Maj		15. Maj	
Aar	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
Lyngby. Dansk, Beseler- og Gul flandersk Havre.										
1896	19.6	27.7	20.0	29.2	20.6	29.2	18.4	30.9	—	—
1897	24.6	36.4	22.8	36.2	24.5	38.3	14.5	35.7	14.2	37.3
1898	30.1	48.5	27.8	46.6	28.8	50.3	28.5	51.1	21.1	43.5
1899	21.0	21.2	19.5	20.1	22.1	25.6	20.2	25.2	19.4	22.9
1900	30.8	34.4	26.9	37.7	21.7	37.7	19.9	39.4	17.5	41.6
1901	32.0	42.0	30.0	40.2	28.7	41.5	22.4	46.1	15.7	38.9
1902	28.7	34.6	31.7	44.4	31.6	42.3	28.5	38.3	24.9	42.1
1903	30.3	41.7	31.9	41.4	33.2	41.8	29.6	38.1	28.9	49.2
Tystofte. Dansk, Beseler- og Gul flandersk Havre.										
1896	23.1	31.3	21.3	26.9	20.0	25.5	18.1	24.2	15.5	22.8
1897	29.5	40.9	29.3	44.1	27.9	44.7	23.2	38.4	19.1	41.5
1898	37.5	59.6	33.5	54.5	34.8	59.3	36.2	62.9	29.3	50.4
1899	30.4	45.8	29.9	44.3	29.2	42.5	26.9	38.2	29.1	38.1
1900	29.8	33.1	32.7	37.9	29.6	37.7	28.9	45.2	29.1	51.5
1901	31.1	53.5	31.0	53.4	30.6	53.0	26.7	48.4	22.7	44.9
1902	38.1	55.4	39.5	56.6	40.2	49.9	34.9	43.6	32.3	48.7
1903	35.9	39.1	37.4	40.2	38.5	40.9	40.7	48.4	39.7	52.5
Askov Lermark. Dansk Havre.										
1896	24.4	26.8	26.0	31.8	25.6	31.7	22.8	29.6	17.4	25.1
1897	25.4	30.7	25.7	31.3	24.4	31.6	20.5	29.2	12.0	23.3
1898	36.8	48.1	34.9	50.8	37.8	56.2	33.7	49.2	31.6	50.7
1899	26.0	28.5	26.3	29.4	30.2	31.7	24.9	29.6	27.0	32.5
1900	34.1	40.1	35.4	45.6	34.6	52.3	30.0	55.3	24.9	55.0
1901	22.7	32.9	21.8	36.6	22.2	35.6	20.9	35.4	18.1	35.2
1902	30.0	50.7	27.2	64.7	29.4	54.9	28.7	60.2	24.0	69.2
1903	18.6	52.1	18.9	58.2	21.6	49.4	21.2	51.6	20.8	54.0
Askov Lermark. Graa Havre.										
1896	24.0	26.5	23.1	27.5	23.7	31.8	20.9	32.8	14.0	28.1
1897	24.4	30.5	24.2	33.1	24.2	35.2	21.5	32.3	13.1	31.2
1898	36.9	47.7	34.6	48.4	36.7	56.4	34.1	54.5	30.0	54.7
1899	26.3	30.8	26.0	31.4	29.0	38.2	26.4	37.1	22.5	36.2
1900	33.3	39.3	32.8	47.4	31.3	54.4	29.2	56.2	27.9	55.6
1901	23.7	32.0	22.2	35.5	23.5	36.9	22.2	36.6	15.5	39.4
1902	30.9	50.1	30.8	67.3	30.7	57.7	26.1	64.3	22.9	70.1
1903	19.0	49.2	19.7	55.6	23.4	49.4	21.4	53.4	20.3	54.2

Tabel 3 (fortsat).

Saadato	5. April		15. April		25. April		5. Maj		15. Maj	
Aar	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
Askov Sandmark. Dansk Havre.										
1896	13.4	16.1	10.1	14.8	13.0	16.3	14.8	18.6	15.3	22.0
1897	9.9	13.4	10.0	12.4	10.2	14.4	9.3	16.0	8.7	18.2
1898	15.7	18.4	16.6	18.3	17.0	18.7	16.1	18.3	14.6	19.1
1899	14.8	14.7	15.0	14.5	16.2	16.2	18.5	17.3	20.5	21.5
1900	13.1	14.2	13.3	16.0	15.0	17.4	15.3	20.3	14.0	18.7
1901	10.8	13.8	10.5	13.8	9.8	12.4	9.4	13.2	7.4	11.5
1902	17.5	20.1	17.8	21.5	16.2	21.0	16.1	21.8	13.4	20.0
1903	11.3	16.3	10.2	14.7	8.4	13.3	9.4	16.4	10.5	18.7
Askov Sandmark. Graa Havre.										
1896	10.4	20.3	13.3	19.8	14.0	20.8	12.6	23.1	8.8	27.6
1897	12.2	15.7	11.9	16.1	11.5	20.7	12.3	24.2	9.5	28.4
1898	15.0	18.2	15.9	19.7	14.9	17.4	18.7	23.7	15.7	22.2
1899	18.8	20.7	19.0	19.5	17.9	21.6	17.3	21.9	18.3	27.4
1900	15.1	17.7	14.5	18.8	15.2	22.6	13.9	23.3	14.2	32.2
1901	10.9	15.4	10.8	15.0	9.0	13.2	8.3	14.6	6.3	17.3
1902	17.6	23.5	17.7	24.0	16.2	25.5	15.5	25.5	13.1	26.8
1903	14.3	23.8	10.2	17.6	8.9	16.1	9.2	17.5	10.4	20.4
Vester Hassing Sandmark. Dansk Havre.										
1897	7.9	8.0	9.5	10.9	10.3	12.8	11.2	14.8	4.5	10.3
1898	17.7	21.4	14.1	19.0	12.1	22.9	16.1	24.4	16.7	27.2
1899	10.9	13.6	9.9	12.4	9.8	13.7	9.6	13.7	9.5	13.8
1900	25.3	26.1	23.7	25.7	23.5	28.8	21.4	27.7	20.6	31.5
1901	19.1	24.0	20.9	23.6	15.6	21.2	15.8	21.1	10.4	16.0
1902	18.6	25.0	16.7	27.3	20.6	28.5	16.3	29.6	16.3	32.7
1903	19.6	21.4	17.2	19.1	19.2	24.2	23.7	30.9	27.4	39.3
Vester Hassing Sandmark. Graa Havre.										
1897	8.8	11.5	9.3	13.1	9.9	15.7	13.0	21.3	6.0	19.3
1898	20.1	22.3	16.0	21.7	13.7	26.6	20.6	30.7	19.9	33.6
1899	13.0	15.6	9.9	14.4	9.8	15.3	9.8	17.6	9.8	19.9
1900	29.3	33.6	26.3	33.6	26.5	37.5	23.5	35.2	20.2	38.3
1901	23.5	27.0	21.1	27.0	15.4	23.5	19.8	28.7	10.5	19.1
1902	19.1	28.7	20.3	30.1	24.2	34.2	20.4	39.1	20.2	44.6
1903	22.5	24.8	19.5	23.7	23.5	29.7	27.2	35.8	24.6	43.9

De to tørre Sandmarker (ved Askov og V. Hassing) afviger paa en ret ejendommelig Maade fra de lermuldede Forsøgsmarker. Den stærke Nedgang i Kærneudbyttet, som Lermarkerne giver efter 4. Saaning, kommer for Sandmarkerne først ved

sidste Saaning. 4. Saaning har endogsaa i begge Marker og for begge Sorter givet lidt større Udbytte end 3. Saaning.

Halmudbyttet er stigende for de senere Saatider i alle tre jyske Marker. Merudbyttet er dog ikke stort for Dansk Havre, men meget betydeligt — fra 6—8 Ctn. pr. Td.Ld. — for Graa Havre.

Gennemsnitsresultater, som de ovenanførte, har deres Betydning ved at give en lettere Oversigt over det omfattende Talmateriale. Den største Interesse knytter sig imidlertid til de enkelte Aars Resultater. Disse er opførte i Tabel 3. Ved første Øjekast ser de ikke meget oplysende ud. De største Afgrøder fordeler sig tilsyneladende over alle Saatider. Ved nærmere Eftersyn vil det dog ses, at de viser i samme Retning som Hovedtabellerne, og for de jyske Stationer peger de maaske endogsaa noget stærkere i Retning af den tidlige Saatid som den bedste, særlig for Graa Havre. Paa Askov Sandmark har denne givet størst Afgrøde ved 1. Saatid i de 4 Aar, og paa Lermarken i de 5 Aar. Dette viser tillige, at Graa Havre, som har en noget længere Udviklingstid end Dansk Havre, er mere taknemmelig for at komme tidlig i Jorden end denne.

Vejrliget har været lidt forskelligt i de 8 Forsøgsaar. Kolde og varme, fugtige og tørre Somre er godt repræsenterede, men disse synes ikke at have haft nogen kendelig Indflydelse paa Afgrøden efter de forskellige Saatider. Den tidlige Saatid synes lige fordelagtig under de forskellige Vejrforhold.

Større Betydning faar Vejrliget med Hensyn til Høsten af Afgrøderne efter de forskellige Saatider. Dette vil ses af Tabel 4, hvor Høstdatoerne for de enkelte Aar er opførte. Selv om den sildigt saaede Havre, som disse Tal viser, har en kortere Udviklingstid end den tidligt saaede, saa modnes denne dog gennemsnitlig 18—20 Dage førend hin. Dette har Værdi under alle Forhold, ikke mindst derved, at det fremmer Arbejdet og gør dette mere sikkert, men det faar særlig Betydning i kolde og fugtige Aar, hvor Høsten kan trække langt hen paa Efteraaret. Som Eksempler herpaa kan nævnes 1898, som var et meget koldt Aar.

I Forbindelse hermed bør det fremhæves, at den tidligt saaede Havre giver det stiveste og reneste Straa. Den sent saaede Havre giver stor Halmmængde. Straaet er forholdsvis blødt, gaar derfor let i Leje, og er, særlig under mindre gunstige Høstforhold, vanskeligt at faa godt bjærget.

Tabel 4. Høsttiden i de enkelte Aar.

Lyngby.								
	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902	1903
1. Saatid	31/7	21/8	31/8	31/7	6/8	7/8	2/9	13/8
2. Saatid	4/8	21/8	2/9	31/7	7/8	7/8	6/9	13/8
3. Saatid	10/8	24/8	2/9	31/7	15/8	8/8	6/9	13/8
4. Saatid	17/8	2/9	7/9	11/8	28/8	17/8	15/9	24/8
5. Saatid	—	2/9	26/9	11/8	3/9	20/8	18/9	28/8

Tystofte.								
1. Saatid	?	18/8	20/8	31/7	17/8	*)	28/8	19/8
2. Saatid	?	13/8	3/9	2/8	17/8	*)	28/8	18/8
3. Saatid	10/8	17/8	3/9	7/8	17/8	11/8	6/9	18/8
4. Saatid	?	?	8/9	9/8	27/8	20/8	0/9	20/8
5. Saatid	?	?	14/9	12/8	27/8	27/8	6/9	20/8

Askov Lermark.								
1. Saatid	29/7	11/8	27/8	9/8	18/8	9/8	9/9	22/8
2. Saatid	3/8	11/8	1/9	9/8	16/8	17/8	15/9	20/8
3. Saatid	3/8	11/8	5/9	9/8	21/8	21/8	20/9	5/9
4. Saatid	8/8	18/8	13/9	9/8	8/9	28/8	22/9	—
5. Saatid	25/8	28/8	14/9	20/8	11/9	28/8	22/9	—

Askov Sandmark. Dansk Havre.								
1. Saatid	27/7	7/8	25/8	9/8	10/8	2/8	8/9	22/8
2. Saatid	27/7	11/8	1/9	9/8	10/8	2/8	8/9	22/8
3. Saatid	3/8	17/8	6/9	10/8	17/8	9/8	17/9	22/8
4. Saatid	3/8	20/8	6/9	15/8	22/8	9/8	28/9	20/8
5. Saatid	10/8	20/8	12/9	15/8	27/8	14/8	26/9	4/9

Askov Sandmark. Graa Havre.								
1. Saatid	27/7	11/8	25/8	10/8	17/8	2/8	8/9	22/8
2. Saatid	27/7	17/8	1/9	10/8	17/8	9/8	10/9	25/8
3. Saatid	10/8	17/8	6/9	10/8	22/8	14/8	25/9	4/9
4. Saatid	10/8	20/8	13/9	10/8	27/8	20/8	26/9	4/9
5. Saatid	29/8	26/8	13/9	15/8	31/8	26/8	26/9	15/9

Vester Hassing Sandmark.								
1. Saatid		8/8	1/9	4/8	28/8	26/7	10/9	18/8
2. Saatid		11/8	1/9	4/8	25/8	4/8	10/9	18/8
3. Saatid		16/8	8/9	10/8	28/8	10/8	19/9	28/8
4. Saatid		16/8	19/9	15/8	31/8	22/8	18/9	7/9

I det hele taget er Saatidens Indflydelse paa Afgrødens Kvalitet meget fremtrædende. Dette viser sig, som ovenfor nævnt, for Straaets Vedkommende. Det fremgaar ogsaa af Udbytte-tallene, idet de tidlige Saatider giver den største Kornprocent. Tallene for Tøndevægt og Vægt pr. 1000 Korn (Tabel 5) viser

*) De til disse Høsttider i 1901 svarende Saaninger fandt ikke Sted ved Tystofte.

Tabel 5. Middeltal for Tøndevægt og Kornvægt af forskellige Havrevarieteter, saade til forskellig Tid i Aarene 1896—1903.

Saadato	Vægt i Pund pr. dansk Tønde					Vægt pr. 1000 Korn i Gram				
	5/4	15/4	25/4	5/5	15/5	5/4	15/4	25/4	5/5	15/5
Lyngby.										
Dansk Havre 1901	131	129	123	103	93	34.8	34.4	33.1	26.4	23.8
— — 1902	131	130	131	123	122	38.5	36.1	35.0	35.5	35.8
— — 1903	136	137	136	130	124	37.1	39.1	39.5	36.9	36.7
Gennemsnit	133	132	130	119	113	36.8	36.5	35.9	32.9	31.9
Beseler-Havre										
1897	114	110	112	93	89	30.8	29.8	30.2	28.8	26.9
— — 1898	132	132	134	129	119	38.8	37.6	36.6	35.8	33.1
— — 1899	131	129	131	124	123	33.8	32.6	30.8	30.0	28.7
— — 1900	126	125	115	108	99	31.1	32.1	31.0	32.1	28.7
Gennemsnit	126	124	123	114	108	34.0	33.0	32.2	31.6	29.4
Gul flandersk Havre										
1897	115	110	111	94	88	29.1	28.0	28.5	27.1	24.9
— — 1898	131	132	133	128	121	37.6	36.1	34.7	34.0	30.6
— — 1899	130	131	132	124	122	31.2	30.3	29.6	28.6	28.1
— — 1900	124	121	115	106	104	31.7	30.7	30.3	29.1	28.7
Gennemsnit	125	124	123	113	109	32.4	31.8	30.8	29.7	28.1
Tystofte.										
Dansk Havre 1901	127	128	134	128	118	35.1	34.7	34.3	32.7	32.5
— — 1902	137	138	137	136	129	36.2	35.6	35.6	36.0	34.5
Gennemsnit	132	133	136	132	124	35.7	35.2	35.0	34.4	33.5
Beseler-Havre										
1897	124	124	118	108	97	33.3	32.1	32.3	32.0	28.7
— — 1898	140	141	138	130	125	34.6	35.8	32.9	32.8	30.2
— — 1899	136	134	131	129	121	32.9	30.9	30.6	28.0	28.8
— — 1900	122	126	124	109	99	31.6	31.4	31.6	30.1	28.7
Gennemsnit	131	131	128	119	111	33.1	32.6	31.6	30.9	29.1
Gul flandersk Havre										
1898	139	137	138	128	125	32.3	30.8	32.5	31.9	31.7
— — 1899	135	133	131	129	121	29.2	29.2	28.6	26.8	27.2
— — 1900	128	128	128	112	100	29.7	29.7	29.8	30.1	27.5
Gennemsnit	134	133	132	123	112	30.4	29.9	29.9	29.5	28.8
Askov Lermark.										
Dansk Havre 1897	114	112	111	109	91	31.3	30.6	30.8	29.3	25.2
— — 1898	128	130	130	127	120	34.3	34.7	34.5	35.0	32.8
— — 1899	123	124	126	121	118	31.7	31.8	31.2	27.1	32.2
— — 1900	127	129	122	107	108	34.1	33.6	34.4	33.9	31.8
— — 1901	119	112	113	106	104	35.9	33.2	32.1	31.6	29.2
— — 1902	126	127	127	122	113	38.1	37.9	37.4	36.8	34.4
— — 1903	121	119	114	115	111	39.2	39.5	39.3	33.0	35.4
Gennemsnit	123	122	120	115	109	34.8	34.4	34.2	33.5	31.6

Tabel 5 (fortsat).

Saadato	Vægt i Pund pr. dansk Tønde					Vægt pr. 1000 Korn i Gram				
	5/4	15/4	25/4	5/5	15/5	5/4	15/4	25/4	5/5	15/5
Graa Havre 1897	95	90	90	92	68	30.1	29.5	28.5	28.4	23.5
— — 1898.....	116	116	113	108	96	32.0	32.4	32.7	32.4	30.5
— — 1899.....	105	104	102	104	95	30.2	29.9	31.8	30.0	29.6
— — 1900.....	104	105	104	90	86	32.6	32.8	31.9	32.1	30.9
— — 1901.....	103	100	89	69	55	29.6	29.0	26.6	22.8	20.5
— — 1902.....	106	106	105	99	89	33.0	31.4	29.9	30.6	28.1
— — 1903.....	96	102	95	94	87	32.8	32.8	32.9	32.5	30.4
Gennemsnit	104	103	100	94	82	31.5	31.0	30.6	29.8	27.6
Askov Sandmark.										
Dansk Havre 1897 a	104	107	99	86	87	27.7	28.9	29.0	27.3	26.1
— — 1897 b.....	103	105	96	86	78	28.9	28.6	29.0	26.6	22.2
— — 1898.....	125	126	129	127	124	34.3	35.4	35.9	34.1	30.9
— — 1899.....	119	119	118	116	112	30.0	29.5	30.4	30.2	30.9
— — 1900.....	123	122	121	113	110	31.5	31.7	32.7	31.0	29.4
— — 1901.....	120	117	112	113	100	32.0	31.4	30.3	30.4	29.4
— — 1902.....	118	120	119	117	114	38.3	37.0	35.8	35.6	34.5
— — 1903.....	118	117	112	112	112	38.3	37.5	35.9	35.3	34.3
Gennemsnit	116	117	113	109	105	32.6	32.5	32.4	31.3	29.7
Graa Havre 1897 a	81	82	77	72	58	27.0	27.8	26.9	25.0	23.4
— — 1897 b.....	81	80	72	61	49	26.9	26.5	27.7	24.3	20.2
— — 1898.....	108	112	114	111	99	31.7	31.9	32.2	31.2	29.2
— — 1899.....	99	101	96	114	104	25.9	29.5	30.9	28.5	28.8
— — 1900.....	103	103	98	89	82	30.2	30.6	29.5	29.1	28.5
— — 1901.....	96	96	89	82	65	28.6	27.0	26.5	25.0	21.7
— — 1902.....	97	97	95	96	89	31.9	31.0	31.0	30.3	29.5
— — 1903.....	104	101	93	88	89	32.7	32.2	31.8	30.2	29.4
Gennemsnit	99	97	92	89	79	29.8	29.6	29.6	28.0	26.3
Vester Hassing.										
Dansk Havre 1897	111	108	109	106	100	31.6	31.7	32.2	31.6	28.7
— — 1898.....	125	124	123	118	112	35.4	35.4	35.7	34.5	32.5
— — 1899.....	120	121	113	112	106	34.2	33.6	31.1	29.1	28.9
— — 1900.....	131	127	126	123	109	35.0	34.6	33.4	32.7	29.6
— — 1901.....	123	114	114	112	110	29.8	27.5	27.0	28.6	28.6
— — 1902.....	129	126	123	116	112	36.2	35.5	34.6	32.4	31.6
— — 1903.....	132	131	132	122	121	35.4	35.6	36.2	33.8	33.2
Gennemsnit	124	122	120	116	110	33.9	33.4	32.9	31.8	30.4
Graa Havre 1897	92	90	90	92	66	28.9	30.0	29.4	28.5	25.1
— — 1898.....	111	111	109	105	102	32.0	32.4	32.2	32.4	31.5
— — 1899.....	97	92	87	77	79	27.8	26.6	25.4	25.8	28.1
— — 1900.....	112	110	106	100	68	32.4	31.4	31.8	30.5	24.1
— — 1901.....	103	97	97	93	77	28.0	26.3	27.1	28.1	24.9
— — 1902.....	112	107	104	94	95	33.5	31.9	31.1	31.0	30.8
— — 1903.....	113	113	112	106	97	34.5	34.0	34.2	32.0	29.8
Gennemsnit	106	103	101	95	83	31.0	30.4	30.1	29.8	27.8

endvidere, hvorledes Kvaliteten aftager jævnt og stærkt med Saatiden. Det viser sig dog her for Kvalitetsvægten og Kornvægten som ved Udbyttetallene, at for de tre Saatider i April er der ikke nogen stor Nedgang i Kvalitet. Afgrøderne efter de to sidste Saatider er derimod af meget ringe Kvalitet.

For yderligere at undersøge Kvaliteten af det avlede Korn har man i Lyngby i et Par Aar foretaget en Bestemmelse af Skalprocenten. Resultaterne heraf er opførte i hosstaaende Oversigt.

Skalprocenten hos Havre, avlet ved Lyngby 1896 og 1897.

	Saadato: 5. April 15. April 25. April 5. Maj 15. Maj				
1896					
Dansk Havre	30.1	29.7	29.3	36.7	
Beseler-Havre	29.9	29.1	29.2	35.7	
Graa Havre	35.1	38.0	38.3	48.4	
1897					
Beseler-Havre	30.8	31.7	30.8	34.8	35.5
Gul flandersk Havre	30.5	31.1	30.6	33.1	36.5

Som det vil ses, stemmer denne godt med den øvrige Kvalitetsbestemmelse. Den Havre, som er avlet efter de tre Saaninger i April, er uden synderlige Afvigelser lige tyndskallet. Avlen efter de to Saatider i Maj er derimod meget tykshallet. Oversigten oplyser tillige, at Graa Havre har en forholdsvis stor Skalprocent, og at denne paavirkes meget stærkt af Saatiden. Af Avlen efter 1. Saatid er kun godt 35 pCt. Skal, altsaa ikke mere end ved sent saaet Beseler-Havre. Allerede ved 2. Saatid gaar Skalprocenten op til 38 pCt., og for sidste Saatid er næsten Halvdelen af Kornet Skal. Dette viser ligesom Udbyttetallene, at Graa Havre i endnu højere Grad end de andre prøvede Havresorter fordrer en tidlig Saaning.

Overfor Plantesygdomme viser Havreaafgrøderne efter de forskellige Saatider en meget forskellig Modstandskraft. Der er ganske vist ikke ved disse Forsøg foretaget nøjagtige Optællinger af de af Sygdom dræbte eller beskadigede Planter. Forsøgene har været for omfattende til, at et saadant Arbejde har kunnet overkommes, men der er stadig foretaget en skøns-mæssig Bedømmelse af Afgrøden under Væksten og ved Høstningen. Herefter har den tidligt saaede Havre klaret sig langt bedre mod Sygdomme som Rust og Brand end den sent saaede, og overfor Fritfluens ødelæggende Angreb har tidlig Saaning været det bedste Middel. Naar den sildigt saaede Havre ofte

har givet smaa og simple Afgrøder, er Grunden til Dels den, at den har været forholdsvis stærkt angrebet af Fritfluens Larve og af andre Sygdomme.

Som tidligere anført, er der ved hver Saatid anvendt forskellige Mængder af Saasæd, saaledes at der af de mere vægtige Havresorter: Dansk, Beseler- og Gul flandersk Havre, ved hver Saatid er udsaaet følgende 4 Mængder: 140, 175, 210 og 245 Pd. pr. Td. Ld.

Af Graa Havre er ved hver Saatid saaet: 120, 150, 180 og 210 Pd. pr. Td. Ld.

Gennemsnitsresultaterne for alle Aarene er opførte i Tabel 6 med Resultaterne af hver Saatid for sig og et Gennemsnit af disse.

Tabel 6. Middeludbytte i Centner pr. Td. Ld. af Havre, avlet efter forskellige Udsædsmængder, saaede til forskellig Tid, i Aarene 1896—1903.

Saadato	140 Pd. Udsæd		175 Pd. Udsæd		210 Pd. Udsæd		245 Pd. Udsæd	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
Lyngby.								
5. April . . .	25.8	34.0	25.8	34.4	26.2	34.8	27.2	35.6
15. — . . .	23.9	34.7	24.6	35.2	25.8	35.7	25.6	36.2
25. — . . .	24.0	36.4	23.8	37.5	25.4	37.3	25.6	37.9
5. Maj	20.4	36.7	20.6	37.1	21.4	37.8	22.1	38.0
15. —	18.8	39.6	19.0	38.1	19.8	37.7	19.6	37.4
Gennemsnit . .	22.5	36.8	22.8	36.5	23.5	36.7	24.0	37.0
Tystofte.								
5. April . . .	30.6	42.2	30.8	42.5	31.1	43.5	32.3	44.6
15. — . . .	30.2	41.2	30.7	42.1	30.5	42.8	31.3	44.1
25. — . . .	29.4	42.3	29.5	43.3	29.9	43.0	30.0	43.8
5. Maj	30.2	46.5	30.3	46.6	31.2	47.8	30.8	47.0
15. —	24.9	40.2	25.5	42.0	26.1	42.9	26.4	44.2
Gennemsnit . .	29.1	42.5	29.4	43.8	29.8	44.0	30.2	44.7
Askov Lermark.								
Dansk Havre.								
5. April . . .	25.8	41.9	27.2	42.5	27.9	43.0	27.7	43.9
15. — . . .	25.6	41.6	27.3	44.4	28.3	44.7	28.7	46.0
25. — . . .	26.9	44.2	28.7	45.4	28.4	45.0	28.9	44.7
5. Maj	23.7	44.8	24.9	45.0	24.7	44.4	24.9	43.9
15. —	19.5	45.5	21.9	45.6	23.1	46.3	22.8	44.2
Gennemsnit . .	24.3	43.5	26.0	44.6	26.5	44.7	26.6	44.4

Tabel 6 (fortsat).

Saadato	140 Pd. Udsæd		175 Pd. Udsæd		210 Pd. Udsæd		245 Pd. Udsæd	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
Askov Sandmark.								
Dansk Havre.								
5. April...	12.8	15.2	13.1	15.7	12.9	15.7	13.0	15.4
15. — ...	12.9	15.2	12.6	15.8	12.7	15.7	13.4	15.8
25. — ...	12.8	16.0	13.0	16.3	12.8	15.7	13.2	16.0
5. Maj....	12.8	17.7	13.0	17.5	13.2	17.3	13.1	17.1
15. —	11.7	18.1	12.1	17.9	11.5	18.2	12.8	18.7
Gennemsnit ..	12.4	16.4	12.8	16.6	12.6	16.5	13.1	16.6
Vester Hassing.								
Dansk Havre.								
5. April...	16.8	20.0	16.4	19.5	17.6	21.8	16.7	19.8
15. — ...	14.0	19.3	14.4	18.9	15.4	19.9	15.8	20.5
25. — ...	14.9	22.1	15.4	21.5	15.6	23.2	15.8	21.5
5. Maj....	14.4	22.8	15.2	22.8	15.8	22.1	16.0	22.6
15. —	13.1	24.1	14.1	24.3	15.0	24.7	15.6	25.2
Gennemsnit ..	14.6	21.6	15.1	21.4	15.8	22.3	16.0	21.9
Askov Lermark.								
Graa Havre.								
5. April...	26.8	42.1	28.5	42.9	28.8	43.4	28.2	44.2
15. — ...	26.4	43.7	27.5	45.9	27.1	45.0	27.8	45.3
25. — ...	27.0	47.7	28.0	47.8	27.7	48.1	28.5	47.9
5. Maj....	24.4	49.8	24.6	47.9	24.8	47.7	24.9	47.7
15. —	19.1	48.5	20.8	50.6	21.9	49.7	21.7	48.8
Gennemsnit ..	24.6	46.3	25.9	47.0	26.0	46.8	26.2	46.7
Askov Sandmark.								
Graa Havre.								
5. April...	14.0	18.6	14.7	18.9	14.9	19.3	14.5	18.2
15. — ...	13.6	18.5	13.8	18.5	14.1	18.2	14.1	18.0
25. — ...	13.1	19.3	13.6	19.6	13.5	19.5	12.4	20.4
5. Maj....	12.9	22.1	13.4	21.8	13.7	21.7	12.5	21.9
15. —	11.7	25.8	11.8	25.3	12.8	25.0	12.7	25.4
Gennemsnit ..	13.1	20.9	13.5	20.8	13.7	20.7	13.2	20.8
Vester Hassing.								
Graa Havre.								
5. April...	17.6	23.5	18.6	23.7	18.8	23.7	19.8	24.7
15. — ...	15.6	22.6	16.2	22.7	16.8	23.3	16.3	23.9
25. — ...	16.5	26.0	17.2	27.6	17.0	26.9	18.3	27.1
5. Maj....	16.5	27.2	17.3	28.6	17.5	28.9	17.3	29.1
15. —	13.1	30.6	13.9	32.2	13.5	31.6	14.2	31.6
Gennemsnit ..	15.9	26.0	16.8	27.0	16.6	26.9	17.2	27.3

Af disse Tabeller vil det ses, at Udbyttet er stigende efter de forøgede Udsædsmængder, og at denne Stigning finder Sted

ved alle Saatiderne. Merudbyttet er vel ikke stort, men ved Lyngby og Tystofte formaar det dog at dække den forøgede Udsæd, selv ved en Saamængde af 245 Pd. pr. Td. Ld.

Ved de jyske Stationer har Dansk Havre givet et noget lignende Resultat. For Askov Lermark og V. Hassing Sandmark er den fordelagtigste Udsædsmængde dog 210 Pd. pr. Td. Ld., og det er formentlig ogsaa der omkring ved, at den mest passende Udsædsmængde ligger for alle Markerne for denne Havresort.

Graa Havre giver et mere klart Resultat. De 120 Pd. Udsæd viser sig at være for lidt, men Maksimumsudbyttet er allerede naaet ved en Saamængde af 150 Pd. pr. Td. Ld. De to større Saamængder giver ganske vist et lidt større Bruttoudbytte, men Nettoudbyttet er mindre.

Forsøgsresultaterne anviser altsaa for Dansk Havre og lignende Sorter et vist Spillerum for Saamængden, og dette vil

Tabel 7. Middeltal for Tøndevægt og Kornvægt af forskellige Havrevarieteter, avlede efter forskellige Udsædsmængder i Aarene 1896—1903.

Udsæd i Pd. pr. Td. Ld.	Vægt i Pund pr. dansk Tønde				Vægt pr. 1000 Korn i Gram			
	140	175	210	245	140	175	210	245
Lyngby.								
Dansk Havre 1896	118	114	116	118	33.4	33.7	34.0	34.8
— — 1901	115	116	117	117	29.5	30.5	31.1	30.2
— — 1902	125	127	128	129	36.7	35.9	35.8	36.2
— — 1903	129	129	133	136	37.5	37.7	37.9	38.8
Gennemsnit	122	122	124	125	34.3	34.6	34.7	34.8
Beseler-Havre								
1896	117	119	119	120	34.1	34.5	33.8	34.2
— — 1897	103	105	103	104	29.1	29.5	29.1	29.4
— — 1898	128	128	129	130	35.4	35.4	36.0	36.5
— — 1899	126	128	127	129	30.9	31.5	30.8	31.0
— — 1900	114	115	114	116	32.0	31.3	31.8	32.0
Gennemsnit	118	119	118	120	32.8	32.4	32.3	32.6
Gul flandersk Havre								
1897	104	101	105	104	27.9	27.4	27.2	27.4
— — — 1898	127	128	129	130	34.0	34.1	34.2	34.3
— — — 1899	127	127	127	129	29.7	29.4	29.7	29.5
— — — 1900	110	114	115	117	30.5	30.2	29.9	29.7
Gennemsnit	117	118	119	120	30.5	30.3	30.3	30.3

Tabel 7 (fortsat).

Udsæd i Pd. pr. Td. Ld.	Vægt i Pund pr. dansk Tønde				Vægt pr. 1000 Korn i Gram			
	140	175	210	245	140	175	210	245
Tystofte.								
Dansk Havre 1901	114	115	116	115	28.5	27.5	29.5	27.7
— — 1902	125	127	126	129	34.4	33.9	33.4	33.5
— — 1903	133	136	135	136	35.6	35.8	35.2	35.6
Gennemsnit	123	126	126	127	32.8	32.4	32.8	32.3
Beseler-Havre								
1897	115	113	113	113	32.2	32.5	31.4	30.8
— — 1898	134	133	134	137	33.5	32.6	33.8	33.0
— — 1899	129	130	130	132	30.7	30.4	30.0	30.4
— — 1900	115	113	117	117	30.4	31.2	30.5	30.6
Gennemsnit	123	122	124	125	31.7	31.7	31.8	31.3
Gul flandersk Havre								
1897	117	121	122	122	30.4	30.8	30.9	30.7
— — 1898	133	133	134	133	32.3	31.4	31.4	32.2
— — 1899	128	129	131	131	28.8	28.4	27.7	28.6
— — 1900	117	117	120	121	29.8	29.8	29.2	29.3
Gennemsnit	124	125	127	127	30.1	29.9	29.8	30.2
Askov Lermark.								
Dansk Havre 1897	104	108	109	109	29.4	30.1	29.8	28.9
— — 1898	125	126	128	128	34.8	34.1	34.8	33.9
— — 1899	121	122	123	123	31.4	31.6	30.5	31.1
— — 1900	117	118	118	120	33.5	33.4	33.4	33.5
— — 1901	107	108	114	114	32.2	32.1	32.1	32.4
— — 1902	121	122	123	124	36.8	36.7	36.8	37.3
— — 1903	114	115	116	117	38.7	38.0	38.5	38.7
Gennemsnit	116	117	119	119	33.8	33.7	33.6	33.7
Askov Sandmark.								
Dansk Havre 1897 a	97	95	97	97	28.4	28.1	27.8	27.5
— — 1897 b	91	93	93	98	26.7	27.8	26.9	26.6
— — 1898	125	126	126	128	33.8	34.5	34.8	33.7
— — 1899	116	117	116	118	30.4	29.9	30.0	30.5
— — 1900	117	118	118	118	31.4	31.8	31.5	30.8
— — 1901	111	112	113	111	30.7	30.6	30.4	31.1
— — 1902	117	118	118	117	36.2	36.8	36.4	35.5
— — 1903	112	115	115	114	36.3	36.5	36.8	36.0
Gennemsnit	111	112	112	113	31.7	32.2	31.7	31.5
Vester Hassing.								
Dansk Havre 1897	105	103	108	110	30.5	31.3	31.5	31.4
— — 1898	117	119	121	122	34.5	35.0	34.8	31.4
— — 1899	115	114	114	114	31.8	31.9	30.9	30.8
— — 1900	122	121	124	126	33.3	32.8	32.8	33.2
— — 1901	114	115	115	114	28.7	28.7	27.6	27.4
— — 1902	118	122	121	123	33.6	34.3	33.8	34.2
— — 1903	125	127	129	130	34.6	34.7	35.0	35.1
Gennemsnit	117	117	119	120	32.4	32.7	32.3	32.4

Tabel 7 (fortsat).

Udsæd i Pd. pr. Td. Ld.	Vægt i Pund pr. dansk Tønde				Vægt pr. 1000 Korn i Gram			
	140	175	210	245	140	175	210	245
Askov Lermark.								
Graa Havre 1897	85	88	86	87	28.7	27.9	27.8	27.7
— — 1898	108	111	110	110	32.2	32.1	31.9	31.6
— — 1899	101	101	101	103	30.7	30.8	29.9	29.8
— — 1900	96	96	98	100	32.2	32.2	31.5	31.9
— — 1901	79	82	84	86	24.8	25.8	26.0	26.7
— — 1902	98	101	102	103	38.7	38.0	38.5	38.7
— — 1903	93	94	96	95	32.8	32.4	32.0	31.9
Gennemsnit	94	96	97	98	31.4	31.2	31.1	31.2
Askov Sandmark.								
Graa Havre 1897 a	75	72	73	75	27.5	25.4	25.4	25.7
— — 1897 b	68	67	67	71	26.2	25.5	24.4	24.4
— — 1898	106	109	109	110	31.5	31.7	30.9	30.7
— — 1899	100	103	103	101	29.6	29.5	29.4	29.2
— — 1900	93	96	95	96	29.8	29.9	29.6	29.0
— — 1901	84	85	87	86	25.9	25.6	25.8	25.6
— — 1902	94	95	95	95	30.9	30.8	31.9	30.5
— — 1903	92	96	96	95	31.9	31.7	31.1	30.4
Gennemsnit	89	90	91	91	29.1	29.1	28.5	28.2
Vester Hassing.								
Graa Havre 1897	86	83	87	87	29.4	28.9	27.9	27.8
— — 1898	109	108	104	108	33.0	31.9	32.5	31.7
— — 1899	88	84	85	87	26.7	26.6	26.8	26.5
— — 1900	97	99	100	102	30.0	29.9	30.0	29.9
— — 1901	92	93	94	95	27.8	27.2	26.5	26.4
— — 1902	101	102	103	104	31.7	31.9	32.1	31.1
— — 1903	106	107	109	110	32.7	33.5	32.8	32.6
Gennemsnit	97	97	97	99	30.1	30.0	29.8	29.4

der i Praksis kunne være Grund til at benytte sig af. Hvor Havren benyttes som Dæksæd for Udlæg, vil den kunne saas tyndt, uden at Nedgangen i Udbyttet bliver stort. Hvor Havren ikke benyttes som Dæksæd, vil en tæt Plantebestand være at foretrække, og her bør altsaa bruges en Saamængde af mindst 200 Pd. pr. Td. Ld. af Dansk Havre og mindst 150 Pd. pr. Td. Ld. af Graa Havre.

En Oversigt over Tøndevægt og Kornvægt er opført i Tabel 7. Det vil heraf ses, at Tøndevægten er størst efter de store Udsædsmængder. Kornstørrelsen er derimod kun i ringe Grad paavirket af Udsædsmængden.

Hovedresultatet af Forsøgene er altsaa dette: Havren bør saas tidligst muligt i April og ikke senere end 1. Maj. Den tidlige Saaning giver tidlig Høst, det største Udbytte, den bedste Kvalitet og er et virksomt Middel mod ondartede Plantesygdomme.

Forsøgene angiver desuden den fordelagtigste Saamængde til ca. 200 Pd. pr. Td. Ld. for Dansk Havre og ca. 150 Pd. pr. Td. Ld. for Graa Havre, men de antyder tillige, at der uden Tab kan afviges en Del baade op og ned fra dette Saakvantum.
